

STYRESAK 47/20 – ORIENTERINGER FRA DRIFTEN

Går til

Styrets medlemmer

Styremøte

22. oktober 2020

Saksbehandler

Avdelingsledere/-ansvarlige, direktør

Saksfremlegg

1. Fagseksjonens samlingsforvaltningsgruppe har avholdt Bootcamp 2.-3. september på Sjølingstad Uldvarefabrik hvor 200 ullteppe- og pleddprøver ble sortert, fotografert og registrert i Primus (fordelt på 49 reg.nr.).
2. Fagseksjonenes samlingsforvaltningsgruppe bidrar for tiden på avdeling Lista med registrering av et ny-inntak med interiør fra Amerika, den såkalte «Amerikasamlingen».
3. Fagseksjonens malerikonservator avsluttet malerikonserveringen av Altertavlen i Justøy kapell i mai.
4. Minner.no – innsamling av muntlige historier knyttet til Setesdalsbanen er i gang igjen etter «korona-stopp».
5. Arbeid med Forvaltningsplan rullende materiell Setesdalsbanen, arbeidet nærmer seg slutføring.
6. Miles Gemini – utstilling på Kjevik, inne i slutfasen mht. valg av formidlingsflater og bearbeiding av innhold.
7. Mandal museum og Vigeland hus har gjennomført sommersesong med flere nye tilbud og tiltak tilpassa de gjeldende smittevern råd. Det har blitt gjennomført to daglige vandring, den ene ei kunstvandring, den andre ei byvandring. Omvisninger i Vigeland hus og i malerisamlinga i Andorsengården har blitt gjennomført flere ganger daglig. Vi har utvikla materialpakker for salg, med innhold forankra i museumsavdelinga. Enkeltbesøket har vært høyere enn i normalår, men en rekke skolebesøk, bestilte grupper, arrangement og foredrag

- har blitt avlyst.
8. Ved Vigeland hus, Mandal museum, har begge fasader og gavlvegg mot sør på hovedhuset blitt malt i sommer. Det samme gjelder møbelsnekkervekstedets fasade mot sør.
 9. Gårdsplassen på Vigeland hus, Mandal museum, har blitt rehabilitert. Ny grus på plassen og steinheller inn mot grunnmur på møbelsnekkervekstedet er etablert.
 10. På Mandal museum ble utstillinga «Bevar meg vel – verdien i godt håndverk» åpna sommeren 2020.
 11. På Vigeland hus, Mandal museum, ble det sommeren 2020 stilt ut kunst etter Emanuel Vigeland i møbelsnekkervekstedet
 12. På Mandal museum jobbes det fortsatt med istandsetting av fasade mot sør på hovedhuset. Vinduer, kledning, grunnmur og steintrapper istandsettes. Utskifting av kledningsbord skjer kun om ytterst nødvendig.
 13. Mandal museum fikk støtte av Gjensidigestiftelsen til gratistiltak med barn og unge som målgruppe sommeren 2020. Prosjektet «Vi sprayer din historie» spiller på museets slagord «Vi forteller din historie» og har som mål å formidle byens og museets historie på en annerledes og morsom måte på plastikken som dekker stillaset foran museet. Gatekunster Terje Andersen fra Kristiansand/Flekkefjord fikk oppdrag med å spraye vår historie og det ble arrangert kunstverksted for barn i sommer. Høsten 2020 har vi hatt skoleopplegg knytta til prosjektet for 1. og 2. trinn ved skolene i Mandal.
 14. Mandal museum er knytta til flere prosjekter relatert til Mandals byjubileum (100 år) i 2021. Bl.a. gjennom foredrag for kulturskolelærere, involvering i program for 8. mars, ny lokalhistorisk utstilling i museet, historisk danseforestilling i Andorsengården, kirkejubileum (200 år) m.v.
 15. Mandal museum er involvert i «Industrihistorisk senter på Ballastbrygga» i Mandal. Status nå er å få ferdigstilt arkitekttegninger for bygget og landa avtaler knytta til drift etc.
 16. Vigeland hus, Mandal museum, har hatt omvisning med ordfører i Lindesnes kommune og fylkesordfører i Agder fylkeskommune. Dette var på initiativ fra styre i eierstiftelsen Vigeland Hus AS for å redegjøre for dagens drift, ambisjoner og utfordringer.
 17. Besøket i museumshavna er noe lavere i år siden vi ikke kunne ha DKS for skolene i mai hvor vi skulle hatt undervisning for 385 elever. Det har også vært færre bestilte besøk av skoleklasser og barnehager også som følge av koronasituasjonen.
 18. Arrangementer som «Sjøen for alle» på Lillestrøm og Seaweedfestivalen avlyst

pga korona.

19. Driftslederen i museumshavna ble i mars engasjert som prosjektleder fra Vest-Agder-museet i prosjektet #Innestengt- barn og ungdom i koronatida. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Vest-Agder-museet og Den internasjonale barnefilmfestivalen. Prosjektet har mottatt til sammen 450.000 kr fra Fritt Ord, Sørnorsk filmsenter, Cultiva og Norsk kulturråd. Barn og unge i hele Norge er invitert til å sende inn film og kreative bidrag for å dokumentere hvordan de opplevde koronatida. Prosjektet skal ende opp i en dokumentarfilm som skal ha premiere under Barnefilmfestivalen i 2020.
20. Kristiansand museum: Løa på Setesdalsmuseet er nå demontert og flyttet inn i verkstedshallen hvor den skal jobbes på gjennom vinteren. Planlagt å stå ferdig mai 2021. <https://www.vestagdermuseum.no/loa-istandsettes/>
21. Kristiansand museum: «Tussa på tunet» forestilling fremført tre helger i august med til sammen 160 betalende gjester. Forestillingen er skrevet og regissert av Gjert Werring. Publikum får del i planer og forviklinger som oppstår når eldgammel folketro møter praktiske hverdagsutfordringer slik de kunne fremstå på en husmannsplass for et par hundre år siden. Midler fra Sparebankstiftelsen SR-bank. Publikum lot seg rive med og vi opplevde forestillingen som en suksess. Forestillingen spilles også sommeren 2021.
22. Kristiansand museum: Anbudsrunde på drenering og etablering av ny og historisk lekeplass. Drenering skal også bedre forholdene for antikvariske hus i området. Midler er tildelt fra GjensidigeStiftelsen.
23. Betalende juligjester har økt fra 1.106 i 2019 til 1.767 i 2020, en økning på 60% ved Kristiansand museum.
24. Kristiansand museum: høstferieåpent 1-4 okt. Verksted for barn; arkeologi og smie. Besøksstall 80 gjester.
25. Kristiansand museum: Den kulturelle skolesekken uke 38-39: 500 2-klassinger har besøkt museet og lært om «Byen vår før elektrisiteten».
26. Kristiansand museum: Den kulturelle skolesekken uke 41-42: ca 500 1-4 klassinger får skolebesøk av formidler Marius Kolkin som har med en «Fortellerkoffert» med spinkedokka.
27. Kristiansand museum: Filmskaper Ole Tellefsen filmer pilotprosjekt med tema; Sjøfanter langs kysten vår.
28. Kristiansand museum: Kristiansand kommune lager informasjonsfilmer rettet mot kommuneansatte fra museet.

29. D/S Hestmanden – Norsk krigsseilermuseum har holdt stengt for publikum sesongen 2020 grunnet Korona-pandemien. I tillegg har det pågått arbeider om bord knyttet til sertifiseringen hele sommeren.
30. D/S Hestmanden har gjennomført to vellykkede tekniske prøveturer, den første 24. juni og den andre 15. – 17. september.
Maskin, brannsikringssystemer og øvrig teknikk om bord fungerer godt, men det er fremdeles uavklarte, utestående forhold knyttet til brannkrav fra Sjøfartsdirektoratet som medfører at endelig sertifikat enda ikke foreligger.
31. D/S Hestmanden er nå dekket over for vinteren, til kai ved Bredalsholmen Dokk og Fartøyvernsenter.
Det arbeides med planleggingen av ny adkomstbrygge for publikum.
32. Jubileumstoktet som var planlagt med D/S Hestmanden i 2020 for å markere 75 år siden 2. verdenskrigs slutt er utsatt til 2021. Seilingsplanen er opprettholdt omtrent med samme tidsramme som opprinnelig, med deltakelse i 8. mai-feiringen i Oslo og seilas langs hele norskekysten fram mot slutten av september. En arbeidsgruppe bestående av medlemmer fra D/S Hestmandens Venner og ansatte i Vest-Agder-museet planlegger og forbereder toktet.
33. Kanonmuseet åpnet sesongen 21. mai som første avdeling ut etter Korona-stoppen i mars.
34. Fram til og med august er antallet besøkende 11 840, med gledelig besøksrekord i juli måned!
35. Tirsdag 16. juni og torsdag 18. juni åpnet to nye utstillinger på Kanonmuseet. Elever fra Møvik skole deltatt i et prosjekt som har resultert i en utstilling kalt «Ungdom møter Møvik». Skoleelevene har laget lyd- og filminstallasjoner med tema fra Kanonmuseet som vises i Kasematten. I Sambandsbunkeren ble ny lokalhistorisk basisutstilling «Menneskene og Møvik» åpnet - den forteller om byggingen av Batterie Vara og fortet i tidlig etterkrigstid bl.a. gjennom historiene til mennesker med tilknytning til stedet.
36. I begynnelsen av september ble konkurransegrunlaget for det nye besøksenteret på Kanonmuseet lagt ut på Doffin. I disse dager gjennomgås tilbudene og vi gleder oss til å sette spaden i jorda, forhåpentligvis allerede på denne siden av nyttår. Besøksenteret har en grunnflate på 260 kvadratmeter og inneholder resepsjon/museumsbutikk og kafè, kontorer, seminarrom og sist men ikke minst publikumstoalletter.
37. 28. og 29. oktober inviterer Kanonmuseet til spennende kveldsvandring på Møvik fort. I kveldens mulm og mørke skal området rundt verdens nest største landfaste kanon utforskes. Militærhistoriker Endre Wrånes vil sammen med

Kanonmuseets Arild Andersen låse opp flere bunkere som tidligere ikke har vært åpne for publikum.

38. Bli med da vel (mer informasjon på museets nettsider)!
39. 23. september tok Kanonmuseet og D/S Hestmanden imot kolleger fra Lista museum/Nordberg fort for omvisning og uformelt møte. Felles tematikk knyttet til avdelingenes historier fra 1. og 2. verdenskrig var fokus og mulige samarbeidsformer ble diskutert.
40. Perioden 12/3-15/6 var det liten utadrettet aktivitet ved Flekkefjord museum. I denne perioden jobbet vi med forfallende arbeider og uteomådet. I april var Solstrand på slipp i Egersund. Ellers hadde vi en del tekniske utfordringer når det gjaldt vedlikehold/repasasjon av motoren. En 40- hk Wichmann fra 1959. Bl.a. måtte vi en ekstra tur til Egersund slipp for å skifte bunnbolter.
41. I sommer hadde Flekkefjord museum et ok besøk, med en soleklar topp i fellesferien. Skuldresesongen hadde mer variert besøk. Årets besøkende var i hovedsak norske turister. Besøkstallene for 2020 ser ut til å bli om lag halvparten av et normalår.
42. Flekkefjord museum arbeider forfullt med lokalhistorisk utstilling, både med utforming av lokalet og innholdet. Flekkefjord museum arbeider også med prosjektet "Tid", her blir barn og unge som er i en overgangsfase bedt om å fortelle oss om hvordan de tror Flekkefjord utvikler seg i tiden som kommer. Deres svar blir avslørt ved by jubileet i 2042! Dette vil også inngå som en del av den lokalhistoriske utstillingen.
43. I Flekkefjord er forberedelsene til både julemarked og juleutstilling i gang. Når det gjelder årets juleverksted ser vi noen utfordringer når det gjelder hensyn til smittevernsreglene. Så her har vi ikke fattet noen beslutning.
44. 4. oktober åpnet ny Tønnes Omdal-utstilling på Lista museum, Nordberg fort. Minneutstillingen viser fram over sytti verk av en av Listas store, modernistiske kunstnere. I år markeres det at det er hundre år siden Tønnes Omdal ble født. Utstillingsåpningen ble godt besøkt og ble dekket av lokalavisen. Utstillingen ble også viet et innslag på NRK Sørlandssendingen. Vi har fått gode tilbakemeldinger fra lokale på utstillingen, som skal stå til 3. januar 2021.
45. Lista museum forsøker seg i dette pandemiåret med en variant av vårt tradisjonelle julemarked. I stedet for ett stort arrangement skalerer vi ned markedet og aktivitetene og fordeler dem på to dager – de to første søndagene i advent. Vi håper dette blir vellykket, både for selgere, besøkende og oss. På denne måten har vi fremdeles et tilbud i førjulstiden (vi kunne ikke avholdt julemarkedet i sin opprinnelige form i år).

46. Snart står kanontårnprosjektet på Lista museum ferdig på Nordberg fort. Installasjonen er et supplement til krigsutstillingen som åpnet på fortet i fjor sommer, men prosjektet ble utsatt pga Covid-19. Det planlegges ferdigstilt i løpet av november.
47. VAM har levert totalt 10 søknader fylkeskommunal DKS for 2021/2022. Som følge av omleggingen av Agder DKS hadde kun to avdelinger anledning til å søke kulturarvstilbud for grunnskolen denne gangen. De fleste tilbudene gjaldt derfor videregående skole.
48. Det arbeides aktivt med VAMs vandreutstilling, «Det snakker vi ikke om», under det internasjonale prosjektet «Identity on the Line». Dokumentasjons- og utstillingsprosjektet handler om familiehemmeligheter etter krigen og åpner 18. mars 2021 på Kristiansand museum.
49. Sørlandsk lærerstevne på UiA, hvor VAM bruker å delta med kurs og felles stand, er i år avlyst av smittevern hensyn.
50. Forskernettverk Agder, hvor VAM deltar, arrangerer 5. og 6. november Agderseminaret. Arrangementet foregår på ARKIVET og handler om 2. verdenskrig i fortid og nåtid. Seminaret vil også bli strømmet.
51. Fjorårets antologi fra Agderseminaret, «Grenseløst Agder», lanseres i høst som Open Access-publikasjon på Cappelen Damm Akademisk.
52. VAM har fått støtte fra Agder fylkeskommunes koronamidler til digital formidling i landskap. Støtten vil gå til formidlingsprosjekter ved Tingvatn fornminnepark og Kristiansand kanonmuseum.
53. Til andre søknadsrunde kom det inn få søknader om støtte fra VAM til kulturhistoriske prosjekter. Mange fikk midler i forrige runde til prosjekter som ble vanskelige å gjennomføre pga. covid-19. Søknadene vil være ferdig behandlet 15. oktober.
54. Sjølingstad Uldvarefabrik fikk i år midler til bygningsvern til tak på spinneriet (kr 250 000) og tak på Våningen (150 000). Vi ble ferdige med spinneritaket før sommeren 2020, og vår nytilsatte håndverker startet på taket på Våningen i høst. Her måtte også pipene pusses, og vi har leid inn en tidligere ansatt til dette arbeidet. Det avsluttes i november. Behovet for istandsetting av vinduer på flere bygg er prekært, og det blir i disse dager arbeidet med en søknad om midler til dette gjennom Fylkeskommunen/Riksantikvaren.
55. Sjølingstad Uldvarefabrik har fått forhåndstilsagn på innsetting av den gamle fyrkjelen på kr 1 350 000. Arbeidet med planlegging er i gang.
56. Sjølingstad Uldvarefabrik har gjennomført høstferieaktiviteter i uke 40 og 41, med 250 besøkende første uken. Vi er fornøyde med besøket, og ser at gjestene

bruker lang tid på besøket. De er gjerne med både på omvisning, ullverksted og handler i kafe og butikk. Tidsbruken er fra 2 – 3 timer i snitt. Grunnet pandemien, har vi pakket og solgt materialpakker slik at gjestene unngår å ta på samme utstyr. Dette har fungert veldig fint.

57. Grunnet koronatiltak, har Sjølingstad måttet avlyse strikkedager. Men vi har hatt noe gruppebesøk av pensjonister. Disse har vi tatt imot utenfor, delt dem opp i grupper på 12, og gitt dem en kort introduksjon om fabrikkens historie. Godt vær har reddet oss disse dagene! Sjølingstad har heller ikke hatt besøk av skoleklasser siden februar, men formidlingsleder er i disse dager på turné med «ullkofferten» ut til skoleklasser.
58. I mars lanserte vi nettbutikk med garnsalg (utvidelse av den eksisterende der bøker blir solgt). Vi fortsetter med utvidelse av sortimentet her.
59. Finansiert av tilskudd fra Riksantikvaren, har Sjølingstad sendt de aller fleste skyttelkassene til reparasjon. Tilskuddet var på 24 000. Spinneriet har demontert deler fra spinnestolen og sendt til Portugal for utskifting av nye deler.
60. Sjølingstad fikk en forespørsel fra Iveland, der de ville bruke sørlandstøyet vårt til en rekonstruksjon av Ivelandsbunaden. Det er nå levert stoff til 12 stakker.
61. Sjølingstad har levert flere ruller med stoff til Larvik Hovedgård i forbindelse med deres renoveringsarbeid. De var meget fornøyde med stoffet, som blir brukt som sengeforheng, og har bestilt flere meter som farges i disse dager.
62. I høstferien hadde Sjølingstad et «teppeslipp» av 12 av de populære teppene våre. De ble solgt ut på to dager, og vi har hatt stor etterspørsel etter dem. Prisen er nå oppe i 2500 kroner. Vi har ikke kapasitet til å ta imot bestillinger, og sender heller ikke per post. Måte vi har løst det på, er å ha teppeslipp ved spesielle anledninger, slik at det blir lik mulighet for alle til å sikre seg et.
63. I september fikk Sjølingstad god hjelp fra registratorer til å registrere gamle teppeprøver fra arkivet. Disse ble støvsugd, fotografert, registrert i Primus og deretter fryst. Gamle protokoller og fakturagrunnlag ble gjennomgått for å finne mer informasjon om produksjonen.
64. Sjølingstad har en stor utfordring når det gjelder skadedyr, deriblant møll. Tidligere i vår hadde vi et møllangrep i det viktigste arkivet vårt. Alt ble pakket og fryst, og det ble tettet ekstra med tetningsmasser langs vegger og gulv. Vi håper nå at dette kan hjelpe, men det er en utfordring når det florerer med møll over store deler av fabrikkens. Sjølingstad har tidligere ytret et sterkt ønske om et lokalt arkiv i garasjen. Dette vil vi igjen se på som en løsning på problemet.
65. Tingvatn fornminnepark har gjennomført Snartemodugnaðr digitalt. Dette er forsknings- og formidlingsprosjekt om folkevandringstiden i Agder med særlig

vekt på Snartemofunnet. Prosjektet er nå i artikkelkrivefasen med forventet publikasjon 2021/2022. Det blir laget kopi av sverd basert på Snartemo II samt nye analyser om Snartemo brikkebånd. Prosjektet danner grunnlag for den fremtidige permanente utstillingen på stedet.

66. Tingvatn fornminnepark har fortsatt med satsing på handlingsbåren kunnskapsoverføring. Fokus på håndverkstradisjoner føres via kursvirksomhet i byggeskikk, tekstiler, keramikk og metallarbeid. Flere kurs er gjennomført og fortsetter videre i høst.
67. Tingvatn fornminnepark løfter frem folkevandringstiden: Utstillingen «Gullalder i Agder» oppnår interesserte og nysgjerrige besøkende som ønsker den gode og lange samtalen om historien. De besøkende bruker lang tid på utstillingen med fortellere.
68. Tingvatn fornminnepark har fått venneforening: 2.oktober ble venneforening «Tingvatns venner» etablert med interimsstyre.
69. Setesdalsbanen har i sesongen kjørt med 50% kapasitet og nær samtlige seter har i hele sesongen vært «solgt».
70. Setesdalsbanen lok nr 2 som har vært ute av drift i ca 20 år er nå under restaurering sammen med lokale underleverandører. Dessverre må kjelen til England som medfølger at dette stopper noe opp grunnet korona.
71. Lok 2 og Lok 5 er driftsklare , med Lok 5 som reserve.
72. Setesdalsbanen er 125 år i 2021 og arbeidet med dette starter i disse dager.
73. Setesdalsbanen har fått en ekstrabevilgning fra Vennesla kommune og Agder fylkeskommune på til sammen 1,6 mil.
74. Gjennomført samling for ledergruppene i Vest-Agder-museet og Aust-Agder museum og arkiv.
75. Museet deltatt med to personer på Kilden teater og konserthus sin strategisamling.
76. Museet deltatt med to personer på Kristiansand kommunes første innspillsmøte knyttet til ny kulturstrategi.
77. Dialog med Nasjonalbiblioteket ang. digitalisering av foto og eventuell deponering av deler av VAMs samlinger.
78. Innsalgfilm om nytt museumsbygg ferdig – vises for styret under møtet.
79. Besøk av kulturminister Abid Raja og politisk rådgiver Emma Lind. Tema var plastbåtsatsingen, nytt museumsbygg og magasin. Styreleder, direktør deltok sammen med tre til fra museet.
80. Tre personer fra museet deltok på landsmøte i Norges museumsforbund. Direktøren gikk ut av styret etter 5,5 år.

81. Agder fylkeskommune inviterte til møte med kulturarvinstitusjonene på Agder. På agendaen sto bl.a. behov for investeringer og muligheter for samarbeid mellom de ulike institusjonene.
82. Sykefraværstatistikk pr. 30.09.20 ligger vedlagt. AMU skal ha neste møte 23. oktober. Referat fra møtene legges frem for styret når disse er godkjent.

Forslag til vedtak

Styret tar saken til orientering.

Vest-Agder-museet IKS